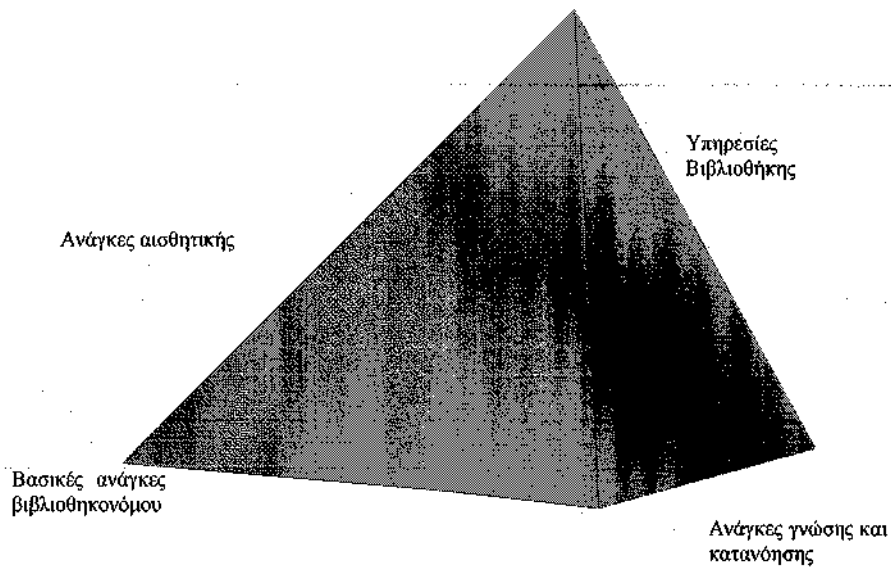

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ
1. ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΑΡΤΙΑ ΑΠΟΔΟΣΗ
2. ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ ΠΡΟΣ ΛΑΤΙΝΙΚΟΥΣ

Μαίρη Βλάχου - Χαλκιοπούλου
T.E.I. Θεσσαλονίκης - Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας

Ανατρέχοντας την βιβλιογραφία ένας από τους πολλούς χαρακτηρισμούς για την σύσταση της βιβλιοθήκης είναι και «ο ναός της γνώσης». Ορμώνει απ' αυτόν τον χαρακτηρισμό ως φαντασθούμε το σύστημα βιβλιοθήκη - βιβλιοθηκονόμος ως πυραμίδα - σκεπτόμενοι συνειρμικά για παράδειγμα την πυραμίδα που ανακαλύφθηκε στο Παλένκε υπό την κατοχή των Μάγιας με το όνομα «ναός των επιγραφών». Αυτή η βιβλιοθήκη - πυραμίδα δομείται από τις ανάγκες του βιβλιοθηκονόμου συνυφασμένες με την απόδοση του στις υπηρεσίες του εντός της βιβλιοθήκης. Επέλεξα το σχήμα της πυραμίδας ως πιο αντιπροσωπευτικό σύμβολο του παραπάνω συστήματος για το λόγο ότι οι πυραμίδες αποτελούσαν σύμβολο ισχύος, πλούτου, εποχής ευημερίας και ευτυχίας στο κράτος και τέλος πηγή έμπνευσης για τους ποιητές και συγγραφείς, όπως μας βεβαιώνει και ο Μαγνήσαλης στο βιβλίο του «Δημόσιες Σχέσεις».

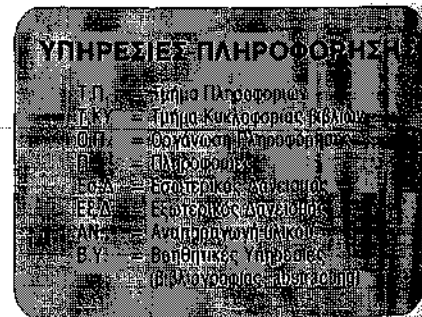
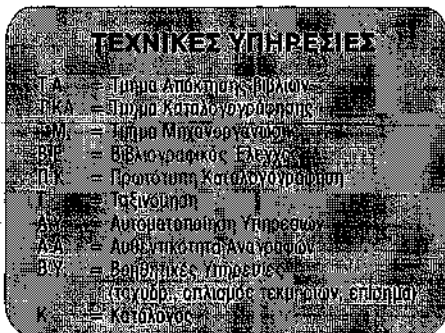
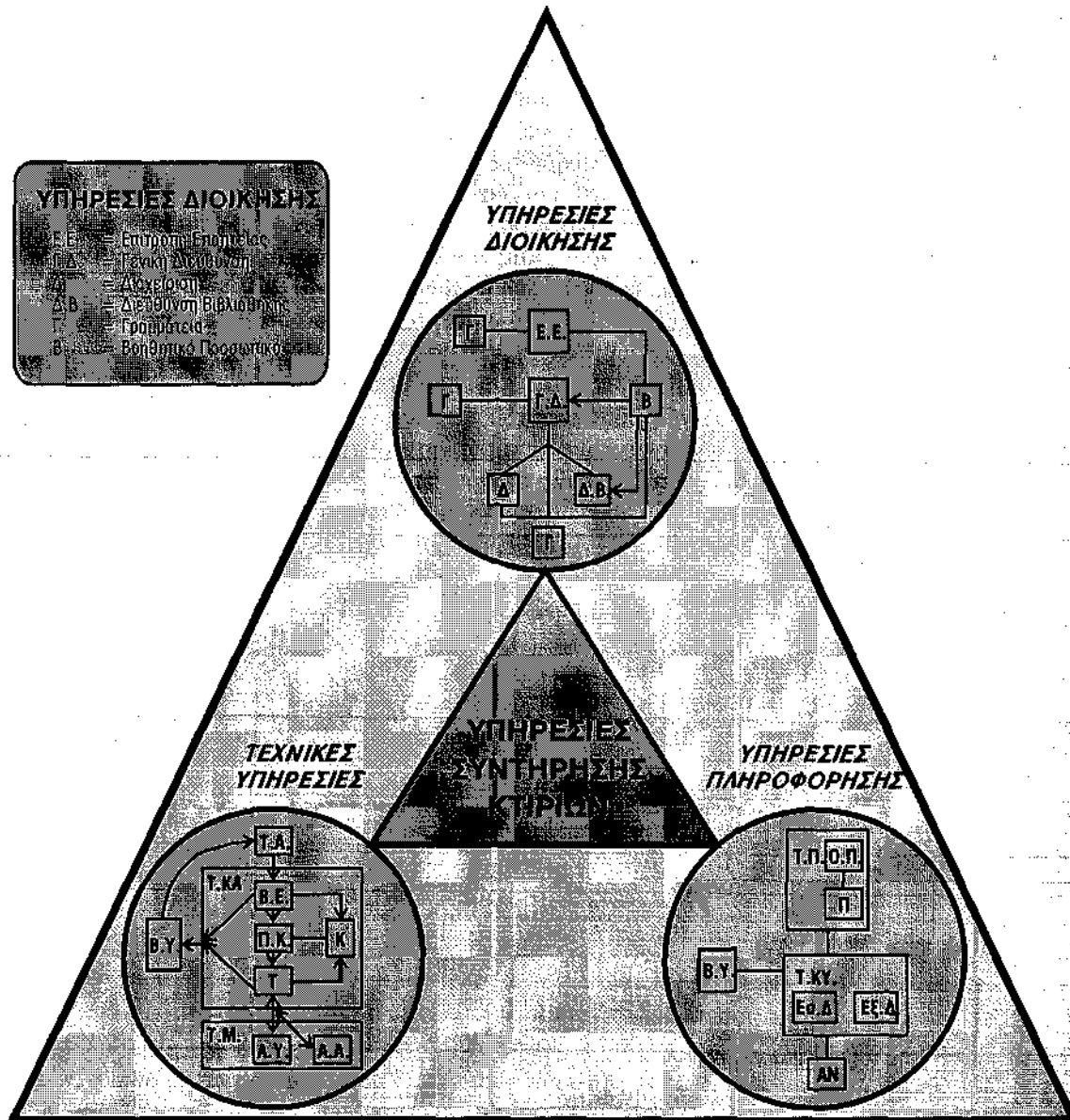
ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ - ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΣ

Όπως φαίνεται στο σχήμα της πυραμίδας - βιβλιοθήκης - βιβλιοθηκονόμος, η μία από τις έδρες αφορά τις υπηρεσίες που διεκπεραιώνονται εντός της βιβλιοθήκης. Αυτή η έδρα είναι το θέμα αυτής της εργασίας, όπως φαίνεται αναλυτικά στο κεντρικό σχήμα της αφίσας.

Για να είναι στερεή η δομή της πυραμίδας είναι ανάγκη όλες οι έδρες να είναι πλήρεις, χωρίς κενά. Αν μία έδρα της φέρεται αδύναμη κινδυνεύει και η παραπλευρώς κείμενη. Οι βιβλιοθήκες είναι ευγενώς ανταγωνιστικές για την επιδίωξη του κοινού καλού και όχι άγρια ανταγωνιστικές στη μάχη για την επιβίωση, αφού η επιτυχία μιας βιβλιοθήκης δεν εξαρτάται από την αποτυχία μίας άλλης βιβλιοθήκης και τουλάχιστον μέχρι τώρα είναι μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

ΔΟΜΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

(σε δίκτυο Πανεπιστημιακών Βιβλιοθηκών)

Από: Μ. Βλάχου - Χαλκιοπούλου. Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες. Σημειώσεις Τ.Ε.Ι.Θ., 1992, σ. 18.1.

1. ΔΥΝΑΜΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΑΡΤΙΑ ΑΠΟΔΟΣΗ

1. Αραγής συνοχή των υπηρεσιών της.
2. Συνεχής ευγενής ανταγωνισμός μεταξύ των βιβλιοθηκών της ίδιας ακαδημαϊκής κοινότητας και όχι μόνο.
3. Συνεχής οικονομική υποστήριξη της Πολιτείας.
4. Νομική θεσμοθέτηση υποχρεωτικής πρόσληψης πτυχιούχων βιβλιοθηκονόμων σε βιβλιοθήκες - αρχεία, και κέντρα πληροφόρησης....
5. Λειτουργία σχολείων βιβλιοθηκονομίας εντός μεγάλων βιβλιοθηκών.
6. Συνεχιζόμενη κατάρτιση των βιβλιοθηκονόμων και μετά τα θρανία.
7. Αποδοχή των βιβλιοθηκονόμων για μεταπτυχιακά και διδακτορικό από πανεπιστημιακά τμήματα πληροφορικής.
8. Ανάπτυξη της πρακτικής άσκησης των φοιτητών βιβλιοθηκονομίας στις βιβλιοθήκες σε 2 εξάμηνα.
9. Ανάπτυξη των βιβλιοθηκών σε κέντρα πολιτισμού με εκπόνηση πολιτιστικών δραστηριοτήτων (καλλιτεχνικές εκθέσεις, συναυλίες, προβολές, παρουσιάσεις κ.ά.).
10. Βελτίωση της μισθολογικής κατάστασης βιβλιοθηκονόμων λόγω υψηλών απαιτήσεων σε τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, προκειμένου να εξασκήσουν το επάγγελμα.
11. Εκπλήρωση των βασικών αναγκών των βιβλιοθηκονόμων, καθώς και των αναγκών αισθητικής, γνώσης και κατανόησης είτε αυτοί απασχολούνται σε βιβλιοθήκες είτε σε χώρους εκπαίδευσης της βιβλιοθηκονομίας.
12. Ηλεκτρονική εντόπιση των βιβλίων και τα ράφια βάσει του ταξινομικού συστήματος και όχι μόνο στις οθόνες των υπολογιστών.
13. Φιλική επικοινωνία με τους χρήστες. «Το χαμόγελο δεν αγνοεί ούτε αγνοείται...».

2. ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΩΝ ΠΡΟΣ ΛΑΤΙΝΙΚΟΥΣ

Ευρήματα από ανασκαφές στην Κρήτη της τρίτης χιλιετίας π.Χ. μας αποκαλύπτουν τα πρώτα δείγματα γραφής στον ελληνικό χώρο και μας φανερώνουν ότι αυτή η γραφή, κατ' αρχήν με την μορφή της ιδεογραφίας, προέκυψε ως ανάγκη από τους επαγγελματίες και εμπόρους για να εκφράσουν τις καθημερινές δραστηριότητές τους. Κοντά στην 3^η χιλιετία μ.Χ. η ίδια ανάγκη επέβαλλε την έκφραση του γραπτού λόγου με το αλφάβητο μας να συγχρονίζεται και να συντονίζεται δια του λατινικού αλφαβήτου. Η μεταγραφή στοιχείων ενός κειμένου από μια γλώσσα σε μια άλλη συνεπάγεται την αναγωγή του αλφαβήτου της μιας γλώσσας προς το αλφάβητο της άλλης. Το λατινικό αλφάβητο μετά την επέκταση της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας και την κυριαρχία της λατινικής αποτελεί το αλφάβητο όχι μόνο των νεολατινών γλωσσών, αλλά διεισδύει και σε γλώσσες μη ινδοευρωπαϊκές, όπως η τουρκική. Όπως αναφέρει ο Κ. Γεωργουσόπουλος στην εργασία του «Ελληνικότητα και Θέατρο», «η λέξη και ο όρος ελληνικότης με την σημερινή πάνω - κάτω σημασία, αν μας πληροφορούν επαρκώς οι πηγές, μπήκε στη γλώσσα και στο ιδεολογικό οπλοστάσιο από τον Κωνσταντίνο Πωπ στα 1851».

Μέχρι πριν λίγο ξέραμε τους Γραικούς, Ρωμιούς και Έλληνες. Τώρα αναγκαστικά προσθέτουμε τους Γκράγγλους, μια και κοντεύουν να γίνουν τα grenglish ή greeklish η νέα μέθοδος γραπτής μας γλώσσας στην Ελλάδα. Θέλουμε να ελπίζουμε ότι αυτή η φάση θα είναι μια μικρή στιγμή μεσαίωνα της γνώσης, με την έννοια της συγκέντρωσης αυτής, που είναι τώρα η ψηφιακή τεχνολογία, στους λίγους. Η ελληνικότητα της γλώσσας μας θα πρέπει να είναι η υπέρτατη σκέψη μας ως οφθαλμός, «ος τα πανθ' ορά» και να ηχεί με λέξεις ισχυρές και με λατινικούς χαρακτήρες πιστές στην σημειολογία της στίξης μας, χωρίς να μειώνουν, να προβάλλουν και να παραποιούν ονόματα προσώπων, οργάνων ή πραγμάτων, π.χ. οι μυθικές ελληνικές Ναϊάδες πρέπει και με λατινικά γράμματα να ηχούν Naiades (Ναϊάδες) και όχι Neades (Ναϊάδες). Δεν υπάρχει εδώ ο δίφθογγος άλφα γιώτα (αι), αλλά χωριστά τα γράμματα άλφα και γιώτα. Επίσης, για παράδειγμα, η Εύβοια με λατινικούς χαρακτήρες πρέπει να αναγράφεται Evia και όχι Euboiā.

Ήταν ανάγκη επιβεβλημένη από την παγκοσμιοποίηση της γνώσης να αναπτύξουμε τη γλώσσα μας με παρακλάδια, τις λατινικές εφαρμογές, ως ένα δένδρο σε μια ζούγκλα, που είναι η παγκοσμιοποίηση. Αν θα μέναμε αρτηριοσκληρωτικά στις εθνικιστικές μας παραδόσεις, π.χ. στο

απομονωμένο ελληνικό αλφάβητο που αποτελεί την ρίζα του δέντρου της γλώσσας μας, κινδυνεύουμε να αποτελέσουμε ένα «νεοελληνικό φυτικό τέρας όλο ρίζες, χωρίς κορμό, χωρίς λουλούδια και καρπό».*

Σαφώς εντάσσοντας το ελληνικό αλφάβητο στο λατινικό αποφύγαμε το φυτικό τέρας, αλλά οφείλουμε να μεριμνήσουμε για την ορθή καλλιέργεια του δέντρου, ώστε να απολαύσουμε άνθη και όχι «λουλούδια της γραμματικής», που μόνο τα εισαγωγικά τα σώζουν και καρπούς που να τρώγονται και να χωνεύονται χωρίς να μας κάθονται στο λαιμό, π.χ. στην τηλεόραση, στη διάρκεια του τελευταίου ποδοσφαιρικού αγώνα ΠΑΟΚ - Αϊντχόβεν, θα θέλαμε να διαβάζουμε τον Έλληνα παίκτη Borboki και όχι Βοηροκι και να βλέπουμε τη λέξη αυθεντία ως afthedia και όχι authentia και το κτητικό «του» ως του και όχι τοy. Οι λέξεις μας πρέπει να ηχούν καθαρά την ελληνικότητά τους.

Τον Οκτώβριο του 1968 συντάχθηκε από τον διεθνή οργανισμό τυποποίησης (ISO) η αντιστοιχία των χαρακτήρων του ελληνικού αλφαβήτου προς τους χαρακτήρες του λατινικού αλφαβήτου (ISO/R 843-1968), και εν καιρώ έχουν συνταχθεί και άλλες προδιαγραφές για λεξιμογραφικούς σκοπούς, όπως φαίνονται από τα παρακάτω:

ISO 639
ISO 5428-1984
ISO 3166
ISO 5426 και
ISO/-RI 149

Η πιστή εφαρμογή αυτής της αντιστοιχίας επί 30 και άνω χρόνια παρουσίασε τελικά προβλήματα σωστής ηχητικής απόδοσης των ελληνικών λέξεων όταν προφέρονται λατινικά και αλλοίωση αυτών όταν περιλαμβάνουν ανάμεσα στους χαρακτήρες τους διφθόγγους, όπως π.χ. ει, αι, οι, ου, αυ, ευ, ηυ, ή συμπλέγματα συμφώνων, όπως π.χ. μπ, ντ, γκ, γκρ, τσ, τζ.

Κρίνεται χρήσιμο να ασχοληθούμε με αυτές τις περιπτώσεις επιφέροντας μερικές αλλαγές ή συμπληρώσεις στον ήδη υπάρχοντα πίνακα αναγωγής του ελληνικού αλφαβήτου στο λατινικό κατά το ISO/R 843-1968 και να συντάξουμε - προτείνουμε τον παρακάτω πίνακα αντιστοιχίας (σαφώς το θέμα τίθεται για συζήτηση στο πλαίσιο συνεργασίας εκπαιδευτικής κοινότητας βιβλιοθηκονόμων και εργαζομένων βιβλιοθηκονόμων σε βιβλιοθήκες και άλλα συναφή κέντρα).

<u>Ελληνικό</u>	<u>Λατινικό</u>	<u>Ελληνικό</u>	<u>Λατινικό</u>
A	A	ΑΙ	E
B	V	ΕΙ	π.χ. αίνιγμα → enigma
Γ	G	ΟΙ	I
Δ	D	ΑΥ	I
			AV
			ή AF
E	E	EY	π.χ. αύριο → avrio
			π.χ. αυθεντία → afthedia
			EV
			ή EF
Z	Z	OY	OU
H	I	HY	IV
			ή IF
Θ	TH	ΜΠ	B
I	I	ΝΤ	D
K	K	ΓΚ	G
Λ	L	ΓΧΡ	NHR
M	M		π.χ. σύγχρονος → synhronos
N	N		
O	O		
Π	P		
P	R		
Σ	S		
T	T		
Υ	Y		
			π.χ. Μυρσίνη → Myrsini
			ή Μυρτώο → Myrtoo
Φ	F		
X	H		
Ψ	PS		
Ω	O		

A. Δημαράς. Η εκπαίδευση φορέας διαμόρφωσης και εγχάραξης της ελληνικότητας.